

ലക്ഷ്മീഭായി

പുസ്തകം ൩൧

൧൧൧൧ മീനം

ലക്കം ൧൨

മ ദ ഗ ഉ റ

ലക്ഷ്മീശൻ സർവ്വവണ്ണങ്ങളെയുമുടലിൽനിന്നുതടവിപ്പിച്ച ഭേദൻ
രക്ഷയ്ക്കായുനെ ദീക്ഷിച്ചു മരുമൊരു കൃപാംഭോധി പത്നീരൂപതൻ
അക്ഷിണാനേകവണ്ണാവലിപരിവിലസൽപരവൃന്ദം പെട്ടുനീ.
‘ലക്ഷ്മീഭായി’ക്കു വേണ്ടും നിഖിലഗുണകലാപൂർത്തിയെച്ചേർത്തിടട്ടെ.
കവിസാർവ്വഭൌമൻ കൊ. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ.

ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളുടെ നില

“ഇതിഹാസപുരാണാഭ്യം വേദം സമുപജ്ഞേയേൽ
ബിഭേത്യൽപശ്രുതാഭേദഃ മാമയം പ്രഥമേദിതി.”

ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളെക്കൊണ്ടു വേദാത്മത്തെ
വലിയതാക്കി വിശദമാക്കേണം. അല്പജ്ഞൻ തന്നെ പ്ര
ഥമിക്കുമെന്ന വിശ്വാസംകൊണ്ടു വേദം അവനിൽനി
ന്നു ഭയപ്പെടുന്നു എന്നാണ് ആചാര്യന്മാരുടെ അഭിപ്രാ
യം. ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിൽ കാണുന്ന കഥകളെ
വെറും കഥാരൂപേണ ഗ്രഹിച്ചാൽപോര. ഹാസോദ്യോ
പനിഷത്തിന്റെ ഭാഷ്യത്തിൽ ശങ്കരാചാര്യർ ദേവസു

രയുദ്ധത്തെ മാനസികയുദ്ധമാക്കി പ്യാപ്തമാക്കുന്നു. രാമായണവും ഭാഗവതവും ഗായത്രിയുടെ അർത്ഥത്തെ വ്യക്തമാക്കുകയാണെന്നു പറഞ്ഞുവരാറുണ്ട്. വാച്യാത്മദശയിൽ രാമായണത്തിന്റേയും ഭാഗവതത്തിന്റേയും അർത്ഥം ഒന്നല്ലതാനും. പാമരന്മാർക്കും, പണ്ഡിതന്മാർക്കും, ചിന്തകന്മാർക്കും ഓരോരോ നിലയ്ക്ക് ഇതിഹാസപുരാണങ്ങൾ ആദരണീയങ്ങളാണ്.

സ്വഭാവരൂപീകരണത്തിനും ഇഴശ്ചരഭക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി പാമരന്മാർ ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പുരാണാദികളുടെ വാച്യാത്മം ഗ്രഹിക്കുവാൻ വളരെ പ്രയാസമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും, ഉപദേശപരങ്ങളും ഭക്തിപ്രധാനങ്ങളും സർവ്വങ്ങളുമായ കഥകൾ അവയിൽ ധാരാളമുള്ളതുകൊണ്ടും പഠിപ്പിപ്പാത്തവർക്കും ഇതിഹാസാദികളിൽ രസമുണ്ടാവാം. രസത്തോടും ശ്രദ്ധയോടുംകൂടി പുരാണാദികളെ ശ്രവിക്കുകയോ വായിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നവരുടെ മനസ്സിൽ ക്രമേണയെങ്കിലും അഹിംസ, സത്യം മുതലായ സദാചാരങ്ങളിൽ ആസക്തി ജനിച്ചുതുടങ്ങാം. അറിവില്ലാത്തവരേയും പുരാണാദികൾ ഇഴശ്ചരഭക്തന്മാരും സദാചാരനിരതന്മാരുമാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാൽ പുരാണാദികളിലെ വാച്യാത്മം പാമരന്മാരെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അവശ്യം വേണ്ടതും ഉപയോഗമുള്ളതുമാകുന്നു. വെറും വിദ്വാന്മാർക്കു രാമായണാദികളിൽ കവിതാമാധുര്യത്തിന്റെ ആസ്വാദനംകൂടി പാമരന്മാരേക്കാളധികമുണ്ടാകും. ലോകത്തിലെ മിക്ക കവികളേയും അതിക്രമിച്ചു വർത്തിക്കുന്നവരാണ് വാല്മീകിയും പ്രാസനും. വാല്മീകിയെ അനുകരിക്കുവാനറിയാം എന്നുള്ളതാണ് മഹാകവി കാളീദാസന്റെ യോഗ്യത.

ഇത്രമാത്രം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു വാല്മീകികോകിലത്തിന്റെ കവിതാകൃഷ്ണനും എത്രകണ്ടും മമണീയമാണെന്ന് ഉഷസ്തമാണല്ലോ. വാല്മീകി കഴിച്ച് മറ്റ് ഏതൊരു സംസ്കൃതകവിക്കും പ്രാസന്റെ അടുത്തുപോകുവാൻപോലും ശക്യമല്ലെന്നു ലോകവിദിതമാണല്ലോ. വാല്മീകിയുടേയും പ്രാസനേരയും കവിതകളിലുള്ള ഗുണഗണങ്ങളെ ആസ്പദിക്കുന്നതിൽപരം സുഖജനകമായി വിദഗ്ദ്ധന്മാർക്കു മറ്റൊന്നാണുള്ളത്? ഈ ആസ്പദനത്തോടു കൂടെ പുരുഷാത്മസമ്പാദനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളും വിദഗ്ദ്ധജനങ്ങൾക്കു പുരാണാദികളിൽനിന്നു ലഭിക്കാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങിനെ വിദഗ്ദ്ധന്മാർക്കും പുരാണങ്ങൾ ആദരണീയങ്ങളാണെന്നു വരുന്നു. ജ്യോതിഷാദി വൈദികസാഹിത്യംവഴിക്ക് ഇതിഹാസാദികളെ ചിന്തിച്ചതുടങ്ങിയാൽ വേദങ്ങൾക്കും പുരാണാദികൾക്കും തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങൾ പലതരത്തിൽ കണ്ടുതുടങ്ങാം. ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി അല്പം ചിന്തിക്കാം.

ഉപനിഷദ്ഭാഷ്യത്തിൽ ശങ്കരാചാര്യർ ഇതിഹാസത്തിനും പുരാണത്തിനും ചില ബ്രാഹ്മണവാക്യങ്ങളെയാണ് ഉദാഹരിക്കുന്നത്. മഹാഭാരതം, വിഷ്ണുപുരാണം ഇതെല്ലാം ആ ചാര്യസ്വാമികൾക്ക് അറിയാം, നിശ്ചയംതന്നെ. എന്നിട്ടും അവയ്ക്കുദാഹരണങ്ങളായി ആ ചാര്യർ ബ്രാഹ്മണവാക്യങ്ങളെ കാണിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല ഇതിഹാസഭാഗം, പുരാണഭാഗം എന്ന വിഭാഗങ്ങൾ ബ്രാഹ്മണങ്ങളിൽ ഉണ്ടെന്നു സായണാചാര്യർ വേദഭാഷ്യത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതായത് ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളുടെ ആരംഭം വേദങ്ങളിൽനിന്നുതന്നെയാണെന്നു സാരം. വേദതത്വങ്ങളെ കഥാത്രയേണു വെളിവാക്കുന്ന ഇതിഹാസപുരാണങ്ങൾ വേദഭാഗങ്ങൾതന്നെ

യാണെന്നു പറയേണ്ടതുളളു. വ്യാസപ്രഭൃതികളുടെ കവിതാചാതുര്യംകൊണ്ടു പുരാണാദി കഥകൾ വാസ്തവങ്ങളാണെന്നുള്ള ധാരണയുണ്ടാവാൻ തുടങ്ങി. പുരാണാദികഥകൾ വാസ്തവങ്ങളല്ലെന്നു ചിന്താശീലനാരായ വിദ്വാന്മാർ പറയുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ പാമരന്മാർക്കു പുരാണപാരായണത്തിൽ ശ്രദ്ധ കുറഞ്ഞു എന്നുവരാം. ഉപനിഷത്തുകളിലുള്ള സൃഷ്ടിപ്രതിപാദകങ്ങളായിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങളുടെ വിശദീകരണങ്ങളാണ് പുരാണങ്ങൾ എന്നു ചില ആചാര്യന്മാർ പറയുന്നുണ്ട്. 'തത്വമസി' ഇത്യാദി മഹാവാക്യങ്ങളുടെ അർത്ഥവാദങ്ങളാണ് ഉപനിഷത്തുകളിലെ സൃഷ്ടിയെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വാക്യങ്ങൾ. അതിനാൽ പുരാണങ്ങൾ ഉപനിഷത്തുകളിലുള്ള മഹാവാക്യങ്ങളുടെ അർത്ഥവാദങ്ങൾതന്നെയാണ്. ഇതിന്മാസങ്ങൾ പ്രായേണ ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തേയോ കർമ്മമാർഗ്ഗത്തേയോ കാണിക്കുന്നവയായിരിക്കും.

ജ്ഞാനമാർഗ്ഗപ്രാപ്തിക്കു കർമ്മമാർഗ്ഗത്തിൽ ഏതുമാതിരി സ്ഥിതിചെയ്യേണമെന്നുള്ളതിനെ മഹാഭാരതവും ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടെ പോകേണ്ട രീതിയെ രാമായണവും കാണിക്കുന്നു. രാമായണത്തിലേയും മഹാഭാരതത്തിലേയും ഈശ്വരപുത്രനാരായ പാത്രങ്ങളുടെ നിലഭേദങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കട്ടെ.

ഭൂമി, അന്തരീക്ഷം, ദ്വീപോകം ഇങ്ങിനെ മൂന്നുലോകങ്ങളിലാണ് വൈദികദേവതകൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സ്വപശരീരം, സൂക്ഷ്മശരീരം കാരണശരീരം ഈ മൂന്നു ശരീരങ്ങളായി മൂന്നു ലോകങ്ങളെ ഗണിക്കാം. ഇപ്പോൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന നില, എത്തിച്ചേരുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന നില, ഇപ്പോഴത്തെ നിലയിൽനിന്ന് ഉദ്ദേശസ്ഥലത്തെത്തുവാനുള്ള ഉദ്യമം ഇവകളാണ് ആ മൂന്നു

ലോകങ്ങൾ എന്നും കരുതാം. സത്വരജസ്സമോഹണങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന മാനസികനിലകളാണ് ലോകത്രയമെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്. പ്രഥമലോകനാഥൻ അഗ്നിയും, മദ്ധ്യമലോകത്തിന്റെ അധിപതി ഇന്ദ്രനും (വായു അല്ലെങ്കിൽ ചലനമാണെന്നും ഒരു മതം) മൂന്നാമത്തെലോകം സൂര്യന്റെ വാസസ്ഥാനവുമാണെന്നാണ് നിരൂപകന്മാരിൽനിന്നു പറയുന്നത്. യുദ്ധവാചകശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു യജ്ഞത്തെയും യജ്ഞവാചകശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു യുദ്ധത്തെയും കാണിക്കാറുണ്ടെന്നാണ് വൈദികസങ്കേതം. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ദേവാസുരയുദ്ധത്തെ മാനസികയുദ്ധമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത്. രാവണനെ സൂര്യകവചമന്ത്രംകൊണ്ടു കൊല്ലുന്നു. ആത്മസത്വപത്തെ കാണിക്കുന്ന ഒരു മന്ത്രമാണ് സൂര്യകവചം. ആത്മജ്ഞാനംകൊണ്ടു കൊല്ലപ്പെടുന്നത്, ഒരു രാക്ഷസനാവുകയില്ല. രാജസാഹസാരമനനമാണ് രാവണവധം.

സംസാരസാഗരമദ്ധ്യത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ദേഹം ലങ്കാപുരിയാകുന്നു. ശക്തിമന്ത്രകളായ പത്ത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളോടുകൂടിയ രാജസാഹസാരത്തിന്റെ ചിത്രീകരണമായി രാവണനെ വിചാരിക്കാം. കുടകുണ്ഡൻ തമോഹണവും വിഭീഷണൻ സത്വഹണവുമാണ്. സത്വഹണത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി രജസ്സമോഹണങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നതുതന്നെയാണ് രാമരാവണയുദ്ധം. ഇതിൽ വൈദികദേവതകളുടെ അല്ലെങ്കിൽ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ അന്തഃകരണവൃത്തികളുടെ സഹായത്തെ സൂത്രീവാദി സേനകളുടെ പ്രവൃത്തികളെക്കൊണ്ടു കാണിക്കുന്നു.

സൂര്യൻ ജ്ഞാനത്തിന്റെ പ്രവർത്തകനായിട്ടാണ് പണ്ടത്തെ ഭാരതീയർ വിചാരിക്കാറുള്ളത്. ശരിയായ

പ്രവൃത്തികളെല്ലാം ജ്ഞാനത്തിന്റെ കീഴിലായിരിക്കും. ഈ താൽപര്യത്തിലാണ് സൂര്യപുത്രനായ സുഗ്രീവനെ ശ്രീരാമസൈന്യത്തിന്റെ രാജാവായി കാണുന്നത്. ജ്ഞാനകാണ്ഡത്തിലെമ്പോലെ കർമ്മകാണ്ഡത്തിൽ ജ്ഞാനത്തിനു പ്രാധാന്യമില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മഹാഭാരതത്തിലെ സൂര്യപുത്രനായ കണ്ണനെ സുഗ്രീവനേക്കാൾ താഴ്ന്നനിലയിൽ കാണുന്നത്. ഉപനിഷത്തുകളിൽ പ്രാണനെ അല്ലെങ്കിൽ വായുവിനെ സർവ്വസ്വരൂപമായി വർണ്ണിക്കുന്നു. ജ്ഞാനത്തിന്റെയും കർമ്മത്തിന്റെയും ഒരു സമഷ്ടിയാണ് ഉപനിഷത്തിലെ പ്രാണദേവൻ. ഈ പ്രാണദേവന്റെ ജ്ഞാനപരമായ ഉപകാരിത്വം യോഗശക്തിയും കർമ്മപരമായ ഉപകാരിത്വം വെറും ശക്തിയും ആകുന്നു. പ്രാണദേവന്റെ പുത്രൻ അല്ലെങ്കിൽ വായുസുതനായ ഹനുമാൻ യോഗശക്തിയാകുന്നു. യോഗശക്തികൊണ്ടു ജീവാത്മാവിന്റെയും മായയുടേയും സ്വരൂപത്തെ ധ്യാനത്തിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിപ്പിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ പ്രത്യക്ഷീഭവിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ സൂചകമാണ് സുന്ദരകാണ്ഡം. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് സുന്ദരകാണ്ഡം വായിക്കുന്നത് അത്യുത്തമമാണെന്നു പറയുന്നത്. ഭാരതത്തിലെ വായുപുത്രനായ ഭീമസേനൻ ഹനുമാനേക്കാൾ ഏത്രയോതാഴ്ന്നനിലയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. കർമ്മകാണ്ഡത്തിൽ പ്രാണദേവന്റെ ഉൽകൃഷ്ടശക്തികൾ വേണ്ടവിധത്തിൽ വെളിവാക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളതിനെ, ഭാരതത്തിലെ ഭീമസേനന്റെ നില കാണിക്കുന്നു. ഇത്രപുത്രനായ ബാലിയെ രാമായണത്തിൽ കൊല്ലുന്നു. എന്നാൽ ഇത്രപുത്രനായ അജ്ഞാനനെ മഹാഭാരതത്തിൽ വലിയ പ്രധാനിയായി കാണുന്നു. ഇതിനും കാരണമുണ്ട്. ശക്തിപ്രയോഗം ഇത്ര

നേർതാണെന്നു നിരൂപനം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ കാണുന്നു. വെറുംബാഹ്യശക്തി ജ്ഞാനകാണ്ഡദൃഷ്ടാന്തസമീകാരമല്ല. കർമ്മകാണ്ഡദൃഷ്ടാന്ത ബാഹ്യശക്തിക്കു പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നും. വാസ്തവത്തിൽ ബാഹ്യശക്തിയും ഈശ്വരന്റെ ഒരു അവസ്ഥാഭേദംതന്നെയാണ്. ഇങ്ങിനെ ചില താൽപര്യങ്ങളോടുകൂടിയാണ് അജ്ഞാനനെ ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തനായും മഹായോഗാലോചനയും ഭാരതത്തിൽ കാണുന്നത്. വേദപ്രകാരം അഗ്നി ഒരു പ്രധാനദേവതയാണ്. മനുഷ്യന് അദ്ധ്യാത്മികമായ പുരോഗമനമുണ്ടാക്കുന്നത് അഗ്നിയാകുന്നു. ബാഹ്യമായ തിയ്യ ദുർഗ്ഗന്ധങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചും അന്ധകാരത്തെ കളഞ്ഞു, ഭക്ഷിച്ചതിനെ ദേഹത്തോടു ചേർപ്പിച്ചും പ്രാണികളുടെ നിലനില്പിന് അത്യന്തമുപയോഗിയായിത്തീരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ബാഹ്യമായ തിയ്യനെ അഗ്നീദേവന്റെ വിഗ്രഹമാക്കികല്പിക്കുന്നു. അസ്മയ മുതലായ മനോഭോഷങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചും ജ്ഞാനപ്രകാശത്തെ വർദ്ധിപ്പിച്ചും സദാവിഷയങ്ങളായ വാസനകളെ ഉണ്ടാക്കിയും അഗ്നിഭഗവാൻ മനുഷ്യനെയും ഈശ്വരസന്നിധിയിലേക്കുകൊണ്ടുപോകുന്നു. ഈ അഗ്നിഭഗവാന്റെ പുത്രനായ നീലനാഭൻ വാനരസേനയുടെ നായകൻ. “അഗ്നിന്റെ ദേവാനാം സേനാനീഃ” എന്നാണ് ബ്രാഹ്മണം. വൈദികത്തിലെ ചില ദേവതകൾക്കും ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിലെ പാത്രങ്ങൾക്കും പരസ്പരം ബന്ധമുണ്ടെന്നു കാണിക്കുവാൻ ഇവിടെ അല്പം ചിലതു പറഞ്ഞു എന്നേയുള്ളൂ. മഹാഭാരതത്തിൽ ഈ വിഷയത്തെ വിസ്തരിക്കുവാൻ നോക്കാം. ഇതിഹാസപുരാണങ്ങൾ സർവ്വഥാ സമീകാരങ്ങളാണെന്നു സാരം.

വി. കെ. നാരായണഭട്ടതിരി.

ഭക്തിലഹരി

൬

പാതാളം പൂക്കു പോത്രീപ്രവരവരവപു-

സ്താനം നീ യജ്ഞമുന്തേ!

ഭൂതാണിക്കൊണ്ടുപോരുംവഴിയുദധിയിൽവെ-

ച്ചുതളവിച്ചു വഴക്കിൽ

ജാതാമയം ഹിരണ്യംകുന്തയരഞ്ഞൊടിയിൽ

തോരയാൽ വളി വളം-

ഘാതാൽ പാർ പൂർവ്വമുദ്രിപ്പടിയവിടെയരി-

ഞ്ഞിട്ട നിത്യേ സഹായം.

൧

പണ്ടാകൃതിയിൽ നീ 'ഭചിക്കു' മകനായ്

സാക്ഷാൽ 'സുയജ്ഞാ'വ്യനം-

യുണ്ടായി; പ്രിയപത്നി 'ദക്ഷിണ'യില-

ന്നുണ്ടാക്കി വാനോർകളെ

കൊണ്ടൊടിഞ്ചുവനം ഭരിപ്പൊരളവം-

'സപായംഭവൻ' വിഷ്ണുവായ്-

കണ്ടാരാലടിയിൽ പണിഞ്ഞ ഭഗവൻ!

തൃക്കാലെന്നിക്കാശ്രയം.

൨

മൂന്നും 'കർമ്മ'നണ്ണി നീ 'കപിലനാ'യ്

ചിൽബ്രഹ്മതത്വം പാ-

ഞ്ഞന്നമ്മയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കിയലിവോ-

ടാ'ദ്രേവഹുതി'ക്കുടൻ

തന്നെത്താനറിയുന്ന ബോധമുതകി-

സ്തായുജ്യവും നല്കിയ-

ങ്ങന്നത്തെത്തിരുവായ്ക്കാഴിപ്പൊരളിലെ-

ന്നുള്ളം ലയിപ്പിക്കണം.

൩

മോഹഭ്രാന്തൊക്കെ നീക്കം കവിലമുനി മൊഴി-
ഞ്ഞുള്ളൊരാത്തതപശാസ്യം

‘സോഹം ബ്രഹ്മാസ്തി’യെന്നുള്ളറിവെവന്നുമുടി-
പ്പിക്കുമേവം ജയിപ്പൂ

ദേഹത്തിൽ സകുതി നീക്കിശ്ശമഗുണനിധിയായ്
ചിത്പരബ്രഹ്മമൊന്നിൽ

സ്നേഹം പൂണ്ടിന്നുമമ്പാ കവിലമുനി തവി-
ക്കുന്നു നമ്മൾക്കുവേണ്ടി.

ചിത്താം നീ പുത്രനാകാൻ കരുതിയ മുനി ‘യ-
ത്രി’ക്കു മുമ്പിൽ തെളിഞ്ഞെൻ

ഹൃത്താൽ ഞാൻ ദത്തനായെന്നരുളിയലിവൊടും
പുത്രനായിപ്പിറന്നു

‘ദത്താത്രേയം’വ്യനെന്നിട്ടരുളി ‘യദുവിനം’

‘ഹേഹയ’നും ശമം പാ-

രുൾത്താപം തീർത്തുയർത്തി; തിരുവടിയിവൻ-
ള്ളാത്തിയും തീർത്തിടേണം.

ധാതാവീയുലകം ചമപ്പതിനു വ-

യ്ഞൊക്കുൻ തവിടുന്ന നാൾ

നീതാനാ‘സ്സനകാടി’ നാലു സുതരായ്

ബ്രഹ്മാവില്ലുണ്ടായവർ

ഭൂതാണെന്നു മറഞ്ഞ നിമ്ബലവിശു-

ദ്ധജ്ഞാനമോർമ്മിച്ചുകൊ-

ണ്ടൊതാനന്നവരാജിറൻ ഭഗവൻ!

തൃക്കാക്കൽ വീഴുന്നു ഞാൻ.

ധർമ്മന്നുണ്ണികൾ മുത്തി പൊറ ‘നരനം’

‘നാരായണൻ’താനുമി-

ജ്ജനം പൂണ്ട വിരാൾപുമാനവരമോ!

സാക്ഷാൽ തപോമുന്തികൾ

അമ്മട്ടില്ല തപോബലം സുമശരാ-
 രിഷം, രമാനാഥനും
 കമ്മം തന്തൊഴിലായവന്നമവരെ-
 കൂപ്പുനൂ ഞാൻ നിത്യവും.
 ധീരന്മാരവരെസ്സരാംഗനകളും
 പുഷ്പന്വനം ചേൻ ചെ-
 ന്നാരംഭിച്ച മയക്കുവാനിളകിയി-
 ല്ലൊട്ടം ശമം പൂണ്ടവർ
 പാരം പ്രീതി കലൻ ദാസികളിൽനി-
 നന്നുർപ്പശീദേവിയെ-
 ത്താരമ്പൻമുതൽപേക്കു നല്കിയവരോ
 വാങ്ങിച്ചു നാണിച്ചുപോയ്.
 ചേലഞ്ചും വലിയമ്മ താതസവിയേ
 ദിപ്പാക്കരയ്ക്കു ഗുവൻ
 ബാലൻ പൊയ്ത്തപമാൻ കാട്ടിലവിടെ-
 പ്പുക്കിന്ദ്രനിൽക്കേറി നീ
 ശീലം കണ്ടു തെളിഞ്ഞെന്നെത്തു തഴുകി-
 ഞ്ഞാണിച്ചു ലാളിച്ചുടൻ
 മാലാറാശുവസൽപദത്തിലവനെ
 സ്ഥാപിച്ചു നിന്നെത്തൊഴാം.
 പാപത്തിൽ കരളാണ്ടു വേനനിലെഴു-
 ന്നൈശപ്തവും ജീവനും
 ശാപത്താൽ മരയോരെടുത്തുടൽ കട-
 ണ്തെന്തിനെ നീ പുത്രനായ്
 പാപം താതൻ തീർത്തു ഭൂമിയിൽ മര-
 ന്നൈശപ്തവും വീണ്ടെടു-
 ത്താപത്താറിയെഴും പൂമുക്കിതിവനാ-
 മഞ്ഞെന്നെ രക്ഷിക്കണം.

൭

൮

൯

൧൦

നാഭിക്കുന്നു സുദേവി പെറ്റൊരൂഷഭൻ

പുത്രൻ ഭവൻ യോഗിയായ്

ശോഭിക്കുന്നു ജിതേന്ദ്രിയൻ സകലവും

ചിത്ബ്രഹ്മമാത്മ ബ്രഹ്മൻ

സ്ഥാപിച്ചുള്ളൊരു യോഗചക്ര മുനിമാർ

നേടുന്നു ലോകത്തൊട്ടാം-

ജ്ഞാപിപ്പൂ തിരുമേനിയീ നിലയിൽനി-

നിക്കാർച്ചമെന്തൊഴാം.

൧൧

ചൊല്ലാം ദേവമയൻ, സുയജ്ഞമയനാ-

ഹരോമയൻ, സുപ്രഭൻ

ചൊല്ലാളും ഹയശീഷ്നത്ര വിധിസ-

ത്രത്തികല്പൽഭൂതനായ്

നല്ലാശ്ചക്രമവന്റെ നാസികയിൽനി-

ന്നുണ്ടായി വേദങ്ങൾ നീ-

യുല്ലാസത്തൊടൊത്തൊരളുതവപു-

സ്സേനോത്ത കൂപ്പുന്നു ഞാൻ.

൧൨

നാനാപക്ഷിമൃഗങ്ങളൊത്തവനി മു-

ങ്ങുന്ന സത്യവ്രതൻ

താനാലംബനമായുളന്നുദധി പു

ക്കെല്ലാം വഹിച്ചു നീ

മീനായ്ബ്രഹ്മമുഖാൽ മറഞ്ഞ മറയും

താങ്ങിക്കളിച്ചുള്ളൊരാ-

ശ്രീനാരായണ! ഞാൻ വലഞ്ഞു ദുരിതം

തീർത്തന്നെ രക്ഷിക്കണം.

൧൩

ക്ഷീരാംഭോനിധി പണ്ടു പണ്ടുമുതിനായ്

ദേവാസുരന്മാർ കട-

ഞ്ഞൊരാ വേളയിൽ മന്ദമന്ദമഗിരി-

ത്താങ്ങായടിത്തട്ടിൽ നീ

ഘോരാകാരമൊരാമയാഗിരി തിരി-

ക്കുമ്പോൾ പുറത്തിങ്ങുമാ-

യോരൊക്കൊച്ച ചൊരിച്ചിലിൽ സുഖമാ-

ങ്ങിപ്പോയ നിന്നെത്തൊഴാം.

൧൪

നോക്കാൻ വയ്ക്കു വിരിഞ്ചിത്തൊട്ട വിബുധ-

നാക്കും കരാളാനനം

തീക്കുളം കട്ടുട്ടുപ്പി ഫന്ത! നരസിം-

ഹാകാരമാന്നു നീ

നേക്കായ്ക്കൻഗദ വീക്കമാട്ടനുജനെ-

ശ്ലീലും നഖംകൊണ്ടുതാൻ

തീക്കാനായ്ക്കട്ടയിൽക്കിടത്തിയുടൽ കീ-

റിക്കൊന്ന നിന്നെത്തൊഴാം.

൧൫

നക്രം കാലിൽ കടിച്ചാശ്ചപതി ഗതികെ-

ട്ടാത്തനായാസ്സരസ്സിൽ

ചക്രം ചുറ്റിക്കഴങ്ങിത്തിരുവടിയെ നമി-

ച്ചുനു നാമം ജപിക്കെ

ചക്രം കൈക്കൊണ്ടു വേഗം വിഹഗവൃക്ഷഭനിൽ

കേറിയങ്ങെത്തി മോക്ഷം

നക്രത്തെക്കൊന്നവശ്കീയ വരദ! ഭവാനു

ഭക്തനാക്കേണമെന്നെ.

൧൬

ചൊല്ലാം ഞാനഭിതിക്കു നീയിളയവൻ;

ജ്യേഷ്ഠൻ ഗുണത്താൽ; ജഗ-

ത്തെല്ലാം മൃന്നടികൊണ്ടിരുന്നവനഹോ!

യജ്ഞേശ്വരൻ വാമനൻ

ചൊല്ലാളും സുപഥസ്ഥനാം പ്രഭുവിനെ-

ത്തോല്പിക്കുവാൻ യാചിയൊ-

ന്നല്ലാതില്ലൊരു മാഴ്ചമെന്നറിയുവോൻ

ലക്ഷ്മീപതേ! വന്ദനം.

൧൭

തൃപ്പാദം കഴുകിച്ച തീർത്ഥമണിവോൻ
സാക്ഷാൽ ബലിക്കെന്തിനീ-

മുപ്പാദം വിബുധാധിപത്യവുമവൻ
വാഗ്ദാനമൊപ്പിക്കുവാൻ

കെല്പാകാഞ്ഞതിലാണലഞ്ഞതുടനേ
സർവ്വസ്വവും ജീവനും

• തപ്താദോഷന ചെയ്തു ഹന്ത! ശിരസാ
വന്ദിച്ചു; വന്ദിച്ചു ഞാൻ.

എവ

മല്ലാരാതിയിലുള്ളൊരുവർ തിര-
ക്കിക്കണ്ട തത്വങ്ങളെ-

നെല്ലാദം കരുതുന്ന ഭാഗവതസി-
ദ്ധാന്താത്മവിജ്ഞാനവും

ചൊല്ലാദം പല യോഗചക്രകളുമ-

• ശ്രീനാഭേക്ഷാഭ്യമായ്

ചൊല്ലാനന്നയി! നീ വഹിച്ച വരണം-
സാകാരമാലംബനം.

എൻ

മുപ്പാദം തടവാര ചക്രബലമു-
ള്ളാജ്ഞെക്കീഴിൽ പരം

കാപ്പാൻ നീ മനുവായിരന്നു പുകഴും
മനഃനന്ദരംതോറുമേ

തൃപ്പാദാശ്രിതരക്കു; ദൃഷ്ടമേനം,
സൽക്കീർത്തി ധാരാവിനും

കേരപ്പാനന്നിടയാക്കിയാക്കഥകളെ-
പ്പാടുന്നു ഞാൻ ശ്രീപതെ!

൨൦

ചൊല്ലാദിന്നൊരു മുന്തിയെന്നു കരുതും
ധനപന്തരിപ്പേരെടു-

ഞെല്ലാക്കും രജയാറി നാമജപമാം
സിദ്ധൗഷധം നല്ലിതീ

ചൊല്ലാം സോമപനായ്കഴ്ന്നു പുനരാ-

യ്യപ്പേദസിദ്ധിക്കുതാൻ

നല്ലാലംബനമായ്ഭവിച്ചു ഭഗവൻ!

രോഗാന്തനീ ബ്രാഹ്മണൻ.

൨൧

മുനം ക്ഷത്രിയധർമ്മാർജ്ജുനരിത-

ന്മാരായ്കിടയ്ക്കുന്നൊരാ

മന്നന്മാരെയെമന്തുവാൻ 'പരശുരാ-

മാ'ഖ്യൻ ഭവാൻ ഭാഗ്വൻ

തന്നത്തുനടരാടിയാ നൃപകലം

മുഴുവഴുവട്ടം മുടി-

ച്ചുന്നത്തെഞ്ചുമുട്ടത്തിനും, മഴുവിനും,

ശൈത്യത്തിനും വന്ദനം.

൨൨

മുമ്പിക്കുപാകകലത്തിൽ നീ; വിധി കനി-

ഞ്ഞത്മിക്കയാൽ പ്രീതനായ്-

വെമ്പിദാശരഥിതപമാൻ ഗുരുവി-

ന്നാജ്ഞയ്ക്കു കീഴേകദാ

തമ്പി, പ്രേയസിമാരെൊടൊത്തടി പ-

ക്കങ്ങേ വിരോധിച്ചുകം

കമ്പിപ്പിച്ചവനാദിശാസ്ത്രനതൊരാ-

പത്തായി പത്മാപതേ!

൨൩

വെക്കും ശത്രുപുരം കുരിപ്പതിനു മു-

ക്കണ്ണന്റെറുപോലോത്ത നി-

ന്നുറക്കത്തും വിരഹാന്തിയിൽ തുടുച്ചും

തൃക്കണ്ണിളക്കീടവെ

നിക്കക്കളളി കിടച്ചിടാത്ത ജലജ-

ന്തുപ്രാതമൊത്താത്തനായ്

ചിക്കുന്നംബധിമാർഗ്ഗമേകിയവിടെ-

യ്ക്കാലക കേരീടുവാൻ.

൨൪

ഉകാന്നെരാവതത്തെപ്പലകുറിയരമ-
 മാനമാടിക്കളിച്ചോൻ
 നികാന്താചോരണം ചെയ്തവനിരുപതു ക-
 യുള്ളവൻ പോരടിങ്ക്
 ഇകാരംകൊണ്ടു നൃത്തീട്ടവരുടെ കഥ നീ
 വിൽവലിക്കുമ്പോളുണ്ടാം
 . ടകാരംകൊണ്ടു തീർത്തു വലയുമടിയനാ-
 രാമചന്ദ്രൻ സഹായം.

൨൫

നടുവത്തു മഹൽനമ്പൂരി.

പാലിരം സൗധം

(തുടർച്ച)

അന്നത്തരോയി ഒരു സുന്ദരനാണെന്നു പറയാൻ തര-
 മില്ല. ചെറുപ്പവുമല്ല. ഇതു രണ്ടും വിസ്മരിക്കുന്നതായാൽ
 അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു ഭൂഷ്യവും പറയാനില്ല. ഇ-
 മ്മാതിരി ഒരാളെക്കുട്ടിച്ചാനാണ് വിനോദിനി ഇത്ര കാ-
 ലം കാത്തിരുന്നത്. ആയെ ഇപ്പോൾ നല്ലൊരു സ്ഥി-
 തിയിൽ ആക്കിയതുകൊണ്ടു വിനോദിനിക്കു സന്തോ-
 ഷമായി.

'പാലിരം സൗധം' മൂന്നു പാത കൂടുന്ന സ്ഥലത്താ-
 യിരുന്നു. അതു പുതിയൊരു എടുപ്പാണ്. ചായംകൊ-
 ടത്തതിന്റെ ദുർഗ്ഗന്ധം തീരെ പോയിട്ടില്ലെന്നതന്നെ പ-
 റായണം. അതൊരു വലിയ കെട്ടിടമായിരുന്നു. വളരെ
 നിലകളുമുണ്ടായിരുന്നു. അവയിലെല്ലാം താമസിക്കു-
 വാൻ ആളുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. അത് ആരുടെ കണ്ണിനേ-
 യും ആകർഷിക്കുമായിരുന്നു. അധികം വാടക കൊടുക്കു-
 ന്നതിൽ ആർക്കും ഒരു വൈമനസ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ലതാ

നും. ആധുനികപരിഷ്കാരത്തിൽ പണിചെയ്ത ഒരു കെട്ടിടമായിരുന്നു അത്. അതൊരു വലിയ ഫോട്ടലിനേയൊ ഒരു ഗവണ്മെന്റ് ആപ്പീസിനേയൊപോലെ തോന്നി.

അവിടെ താമസിച്ചിരുന്നവരിൽ മിക്കവരും യൂറോപ്യന്മാരും, ചട്ടക്കാരും, ആർമീനിയക്കാരായിരുന്നു. അതിൽ ഒരു ബങ്കാർക്കടുത്തമൊ ഇന്ത്യൻകടുത്തമൊ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഗ്രാന്തകൾ വളരെ പൂത്തിയിൽവെച്ചിരുന്നു. ജനലുകളുടെ സമീപം പൂത്തികെട്ട കിടപ്പുസാമാനങ്ങൾ കാരുകൊള്ളുവാനിട്ടിരുന്നതുമില്ല. നഗ്നന്മാരും അലുനഗ്നന്മാരായ കുട്ടികൾ കോണിപ്പടിയുടെ സമീപമൊന്നും കളിച്ചിരുന്നില്ല. ഭവനത്തിന്റെ ഉമ്മറത്തുള്ള വഴിയിൽ യാതൊരു കുപ്പിയും ഇട്ടിരുന്നതുമില്ല.

അവിടെ താമസിച്ചിരുന്നവരെല്ലാം വളരെ പൂത്തിയുള്ളവരായിരുന്നു. ബാക്കിയുള്ളവരും അങ്ങിനെതന്നെയിരിക്കണമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വിചാരം. ക്രമേണ കുട്ടികൾക്കു കളിപ്പാനായി ഒരു പുത്തോട്ടം ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ മുമ്പിൽ സ്ഥാപിതമായി. വളരെ പുഷ്പച്ചെടികൾ അവിടെ വെച്ചുപിടിപ്പിച്ചു. മുൻസിപ്പാലിറ്റിക്കാർകൂടി ഈ കെട്ടിടത്തെപ്പറ്റി വളരെ പുകഴ്ത്തിപ്പറഞ്ഞിരുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല അതിന്റെ മുൻവശത്തുള്ള പാതയിൽ അവർ കല്പിതാപ്പിച്ച വണ്ടികൾക്കു വരുവാനും പോകുവാനും വേണ്ട സൗകര്യവുമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു.

ഒരു രാജകോലകമ്പോലെയിരിക്കുന്ന ഈ കെട്ടിടത്തിൽ പന്നപ്പോൾ ആഭ്യേടെ വിസ്മയം എങ്ങിനെയാണെന്നു പറയാനസാധ്യമാണ്. സാധാരണമനുഷ്യക്കുണ്ണാനും കുടിക്കാനും ഉറങ്ങാനും വേണ്ട ഭവനം ഇമ്മാതിരിയെല്ലാം വേണമൊ എന്നായിരുന്നു അവളുടെ

സംശയം. അവർ വായിച്ചിട്ടുള്ള ചില ആഖ്യായികകളിൽ നായകൻ നായികയെ ഇമ്മാതിരി ചില ഭവനങ്ങളിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി താമസിച്ചു എന്നും മറ്റും ചില വണ്ണനകൾ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ ആ സൗധങ്ങളെല്ലാം കവിയുടെ കപോലകല്പിതങ്ങളെല്ലാതെ കണ്ണിനു ഗോചരമായി ഇങ്ങിനെ ഉണ്ടാകുമെന്ന് അവർ സ്വപ്നേപി കരുതിയിരുന്നില്ല. അവർക്ക് അവളുടെ നയനങ്ങളെത്തന്നെ വിശ്വാസമില്ലാതായി.

“നാം ഇനിമേൽ ഇവിടെത്തന്നെയാണോ താമസിക്കുന്നത്?” എന്ന് അവർ ഭർത്താവിനോടു ചോദിച്ചു.

“പിന്നെ ഞാൻ ഇത്രയൊക്കെ പണം ചിലവാക്കിയത് ഇവിടെ ഒരു ദിവസത്തെ വാസത്തിനുവേണ്ടിയാണോ? എന്നോ നിനക്ക് ഈ സ്ഥലം അത്ര പിടിച്ചില്ലെ?” എന്ന് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

“പിടിക്കാതിരിക്കാണെന്താ? എന്റെ കണ്ണ് ഇതാ ഇവിടത്തെ പ്രഭാകൊണ്ടു മഞ്ഞളിക്കുന്നു. ഇവിടെ ചവിട്ടുവാൻകൂടി എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. ഇതൊരു നാടകരംഗംപോലെ തോന്നുന്നു” എന്നവർ പറഞ്ഞു.

അനന്തരമായി ഒരു പുഞ്ചിരിയിട്ടു. “നിനക്ക് ഇതെല്ലാം വേഗം പഴകും. നീ ഇതിനുമുമ്പു കല്പുത്തയിൽ വന്നിട്ടില്ല. അതാണ് എല്ലാം പുതുതായി തോന്നുന്നത്. ഇതിന്ന് ഇത്രയൊക്കെ വാടക കൊടുത്തു വാങ്ങിയതു ഞാനും നീയും തനിയെ താമസിക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തിന്മേലായിരുന്നു. ഗോബാഗനിലുള്ള എന്റെ വീട്ടിൽ നമുക്കു താമസിക്കാമായിരുന്നു. പക്ഷെ അവിടെ എന്റെ ആളുകളുള്ളതുകൊണ്ടു നിനക്കു സൗകര്യമുണ്ടായിരിക്കില്ല.”

അവർ വാടകയ്ക്കു ടത്ത സ്ഥലം വളരെ ഭംഗിയുള്ളതായിരുന്നു. അനന്തരമായി വളരെ പണം ചിലവുചെയ്ത് അതിൽ ആവശ്യമുള്ള ഉപകരണങ്ങളെല്ലാം ശേഖരിച്ചു. ഇമ്മാതിരി സാധനങ്ങൾ ആഭ്യന്തരമായി മുൻകണ്ടിയിട്ടില്ലായിരുന്നു. അവർ കാര്യം സാധനവും തൊട്ടുനോക്കുകയും സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഭൂമിയിലേക്കുവീണതാണെന്നു വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു. അവളുടെ സന്തോഷം സ്തബ്ധമാക്കുന്ന മുഖം കണ്ടപ്പോൾ അനന്തരമായിക്ക് അവളെ ഭാര്യയായി ലഭിച്ചതിലുള്ള സന്തോഷം ഒഴിഞ്ഞുപോയി. പക്ഷെ അവളുടെ സാഹചര്യം അനുഭവിക്കുവാൻ രോയിക്കു സൗകര്യം ലഭിച്ചില്ല. വിവാഹത്തിനും മറ്റുമായി ഒരു മാസത്തെ അവധിയാണ് എടുത്തിരുന്നത്. അതു കഴിഞ്ഞു തന്റെ ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കേണ്ടിവന്നപ്പോൾ ആഭ്യന്തര വിവിധതയെ അനുഭവിക്കുകയും അതിനെ തനിക്ക് വീട്ടിലിരുത്തുന്നതു യുക്തമല്ലെല്ലാം. തനിക്ക് ഒരു കുട്ടിപ്പട്ടനും ഒരു ഭൂതാനുമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ ആഭ്യന്തര വിവിധതയെ അനുഭവിക്കുന്നതിനും നേരം പോകാനും ഒരു സ്ത്രീകൂടി ആവശ്യമായിരുന്നു. ആഭ്യന്തര ചെറുപ്പമാണ്. അവർ ഒരു സുന്ദരിയുമാണ്. സൗധത്തിൽ താമസിച്ചിരുന്നവരെല്ലാം അപരിചിതന്മാരാണ്. അവർ പരസ്പരം അറിയാത്തവരുമായിരുന്നു. അവർ ഒരു സ്ഥലം വിട്ടു വേറൊന്നിലേക്കു പോകുന്ന പക്ഷികളെപ്പോലെ വന്നുപോയുമിരുന്നു. കോണിപ്പടിയിൽ സകലജാതിമനുഷ്യരെയും കാണുമായിരുന്നു. അവർ അവിടെ സ്ഥിരവാസക്കാരെ അല്ലെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ആരും അറിയില്ലായിരുന്നു.

പക്ഷെ അവർ ആഭ്യന്തര തനിയെ വീട്ടിലിരുത്തുന്നതു യുക്തമല്ലെല്ലാം. തനിക്ക് ഒരു കുട്ടിപ്പട്ടനും ഒരു ഭൂതാനുമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ ആഭ്യന്തര വിവിധതയെ അനുഭവിക്കുന്നതിനും നേരം പോകാനും ഒരു സ്ത്രീകൂടി ആവശ്യമായിരുന്നു. ആഭ്യന്തര ചെറുപ്പമാണ്. അവർ ഒരു സുന്ദരിയുമാണ്. സൗധത്തിൽ താമസിച്ചിരുന്നവരെല്ലാം അപരിചിതന്മാരാണ്. അവർ പരസ്പരം അറിയാത്തവരുമായിരുന്നു. അവർ ഒരു സ്ഥലം വിട്ടു വേറൊന്നിലേക്കു പോകുന്ന പക്ഷികളെപ്പോലെ വന്നുപോയുമിരുന്നു. കോണിപ്പടിയിൽ സകലജാതിമനുഷ്യരെയും കാണുമായിരുന്നു. അവർ അവിടെ സ്ഥിരവാസക്കാരെ അല്ലെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ആരും അറിയില്ലായിരുന്നു.

ആഭ്യന്തര കൂടെ താമസിക്കുവാൻ രോയിക്ക് അടുത്തവരായി യാതൊരു സ്ത്രീയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതാ

ണ് അദ്ദേഹം ഏകദേശം മദ്ധ്യവയസ്സായ ഒരു വൃഷ്ടിയുടെ താമസിപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹം പുറത്തുപോകുമ്പോഴെല്ലാം ആഭയോട് പലതും ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. അവർക്കരികിലും വാതിൽ തുറക്കരുത്. ഗ്രാന്തയിൽ പോയി നില്ക്കരുത്. അങ്ങമിങ്ങും പോകുന്നവരെ ഉറക്കുന്നു. വൃഷ്ടിയെ കേവലം വിശ്വസിക്കരുത്. ഉച്ചയ്ക്ക് ഉറങ്ങുമ്പോൾ മുറിവായിൽ തുറന്നിടരുത്. ഇതെല്ലാമായിരുന്നു ഉപദേശം.

ഇതൊന്നും ആയ്ക്കു അത്ര രസിച്ചില്ല. “അതൊക്കെയും ശരി. സന്ധ്യവരെ ഞാനെങ്ങിനെയാണ് ഇവിടെ തനിയെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നത്?” എന്ന് അവർ ചോദിച്ചു.

“വേറെ നിവൃത്തിയില്ലല്ലോ. വിചാരിച്ചതെല്ലാം സാധിക്കുമോ? എന്റെ സ്വന്തം വീട്ടിലേക്കു നിന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയിരുന്നുവെങ്കിൽ നിനക്ക് അതൊട്ടും രസിക്കില്ലായിരുന്നു. അതൊരു വലിയ കുടുബമാണ്. രാത്രി പന്ത്രണ്ടുമണിക്കല്ലാതെ നാം തമ്മിൽ കാണുവാൻ സാധിക്കില്ല. ഇവിടെ നിനക്കു വളരെ സൗകര്യമുണ്ട്. വേറൊരു ബങ്കാളികുടുബംകൂടി ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നാൽ എത്ര ഗുണമായിരുന്നു.”

ഏതായാലും ആഭയസമയംപോകാതെ വളരെ കഴുത്തി. അനന്തരമായി കുറെ ആഖ്യാനികൾ അവർക്കു കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്തുവെങ്കിലും അതൊന്നും തനിയെ വായിക്കുവാൻ അവർക്കു രസം തോന്നിയില്ല. വിനോദിനികൂടി അവിടെയുണ്ടായിരുന്നാൽ നന്നായിരുന്നു. ഒരു ആഖ്യാനിക വായിച്ചു രസിക്കേണ്ടതെങ്ങിനെയാണു വിനോദിനിക്കു അറിയാമായിരുന്നു. അവർക്കുള്ള രസം ആഭയയെക്കൂടി അനുഭവിപ്പിക്കുവാനും അവർക്കറിയാം.

ആഭ്യന്തര യാത്രയാകട്ടെ ഹൃദയോലിപ്പിയായി. ജോലിയേക്കാൾ അധികം ഭൂതനാശമുണ്ടായിരുന്നു. വേണമെങ്കിൽ കസേര മേശ മുതലായവ സ്ഥലംമാറ്റിവെക്കുന്നത് ഒരു ജോലിയായേക്കാം. ഇതും നിരസമായിത്തോന്നിയാൽ പിന്നെയൊരു ജോലി തന്റെ പെട്ടി തുറന്ന് ഉടുപ്പുകളും ആഭരണങ്ങളും പുറത്തുകെട്ടുകയും ഉള്ളിൽതന്നെ പിന്നെയും വെക്കുകയുമാകാം. ഈ ജോലി ഒരിക്കലും നിരസമായിത്തോന്നിയിരുന്നില്ലതാനും. എന്തൊരു സ്വത്താണ്! ഇതിൽ ചിലത് അവളുടെ അച്ഛൻപെങ്ങൾക്ക് ഒരു കാണിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടമെന്ന് അവൾക്കു തോന്നി. എങ്കിലും പകൽ മുഴുവൻ ഇതൊരു ജോലിമാത്രം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കാൻ സാധിക്കുമോ? പുതിയ വൃഷ്ടി ഒന്നിനും കൊള്ളാത്തവളായിരുന്നു. ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞാൽ അവൾ ഒരു മുക്കിൽ ചുരുണ്ടുകിടന്ന് ഉറങ്ങുവാൻ തുടങ്ങും. അവളായി വെടിപറയുവാൻ സാധിക്കില്ല. വീട്ടിനുള്ളിൽ എത്രതന്നെ ഇരിക്കും? അവൾ വ്രാണയിൽ വന്ന് അങ്ങമിങ്ങും നടക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഭൂതനാശപയോഗിച്ചിരുന്ന കോണിയുടെ സമീപം വന്നുനിന്നു മറ്റൊരു പണിയെടുക്കുന്നവരെ നോക്കി സമയം കഴിച്ചുതുടങ്ങി. ഇവിടെനിന്നു നോക്കിയാൽ 'പാലിറ' സെന്റർ'ത്തിന്റെ അകത്തു നടക്കുന്ന വർത്തമാനം സകലതും അവൾക്കു കാണാം. മറ്റൊരു കല്പപതിച്ചിരുന്നു. അവിടെ ഭൂതനാശഭയം മോട്ടോർ കാടിക്കുന്നവരുടേയും സങ്കേതമായിരുന്നു. അവരെല്ലാം ആഭയം ഒരു നോക്കി എന്തൊരു സംസാരിച്ചുതുടങ്ങും. ഈ വിനോദവും ആഭ്യന്തര ആശ്രയമായി. ഒരു ദിവസം അവൾ ഭർത്താവിനോട് ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. "എന്നെ ഇവിടെ യാത്രൊരാളായിട്ടും പരിചയപ്പെടുത്താത്തതെന്താണ്?

കോൾക്ക് എപ്പോഴും മൌനമായി കാലം കഴിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. എന്നെപ്പോലെയുള്ള ഗ്രാമീണജനങ്ങൾക്ക് ഇതു പരിചയമില്ല.”

അവളുടെ ഭർത്താവു പറഞ്ഞു. “ശരി, പക്ഷെ അതിനു സമയം എവിടെ? എനിക്കു ജോലി എത്രയുണ്ടെന്നോ. ഞാൻ അവധിയിൽപോയപ്പോൾ സകലപണിയും താമസമായിപ്പോയി. അതൊക്കെയും ശരിപ്പെടുത്തുകയാണിപ്പോൾ. ആദ്യ ഉടുപ്പു മാറി വരു. നമുക്കു സിനിമയ്ക്കു പോകാം.”

ആദ്യ ഉടുപ്പു മാറി ഭർത്താവിന്റെ കൂടെ സിനിമ കാണാൻ പോയി. ഫോളിവുഡിലെ ഒരു കഥയാണ് അന്നു കാണിച്ചത്. അത് അവളെ വല്ലാതെ വ്യാമോഹിപ്പിച്ചു. ഇത്ര ഭംഗിയും ഹൃദയാകർഷണശക്തിയും അതിനുണ്ടെന്ന് അവൾ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. പാലിററ്സെയ്യത്തിന്റെ മഹാത്മ്യംകൂടി ഇതിന്റെ അടുത്തൊന്നും വരില്ല.

“ഇത്ര പണക്കാരും ശക്തിമാന്മാരായ മനുഷ്യരുണ്ടോ?” എന്ന് ആദ്യ ഭർത്താവിനോടു ചോദിച്ചു.

“എന്തുകൊണ്ട് ഇല്ല? അമേരിക്കക്കാർ മിക്കവരും പണക്കാരാണ്.”

“ഇങ്ങിനെതന്നെയാണോ അവരുടെ ജീവിതവും നടപടിയും? ഇതൊരു ആഖ്യാനികപോലെയാണു്തോന്നിയത്.”

“ആഖ്യാനിക എന്താണ്? മനുഷ്യരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ചിത്രമല്ലേ? കഥകളെല്ലാം കപോലകല്പിതങ്ങൾമാത്രമല്ല സാമൂഹികജീവിതത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി എഴുതിയവയുമാണ്.”

“ഇമ്മാതിരി നികൃഷ്ടജീവിതം നയിക്കുമ്പോൾ സമുദായം ഇവരെ ദൂഷിക്കില്ലേ?”

രോയി ചിരിച്ചു “ബാലിശമായി സംസാരിക്കാ
തിരിക്ക. അവർതന്നെയല്ല സമുദായം? പിന്നെ കുറും
പറവാനുമാണ്? നമ്മുടെ ഗ്രാമപണ്ഡിതന്മാരൊന്നും
അവരെ നീക്കിനിർത്താൻ അവരുടെ പോകാറില്ല.”

അവർ ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി ഇതിലധികം സം
സാരിച്ചില്ല. ആഭയ രാത്രി ഉറക്കം വന്നില്ല. രാത്രി മു
ഴുവൻ നായകനും നായികയും കുമ്പയിലെ കള്ളനും അ
വളുടെ കാമയിൽനിന്നു പോകാതെ സംസാരിച്ചും പര
സ്പരം പ്രേമിച്ചും കഴിച്ചു. അവളുടെ രക്തം തിളച്ചുതു
ടങ്ങി. പുലരാറാകുമ്പോൾ അവൾ ഉറങ്ങിയെങ്കിലും ഉ
റക്കത്തിലും അവരെ അവൾ സ്വപ്നം കണ്ടു.

അവൾ ഉണർന്ന ഉടനെ ഭർത്താവിനോട് ഇങ്ങിനെ
ചോദിച്ചു. “എത്ര ഭംഗിയുള്ളതാണത്. അമ്മാതിരി ചി
ത്രം നോക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നാൽ എത്ര നന്നായി
രുന്നു. ഒരിക്കൽകൂടി എന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുമോ?”

ആളെ ഇക്കാര്യത്തിൽ വേണ്ടതിലധികം ദൃഷ്ടിവതി
പ്പിച്ചുവെന്ന് അനന്തരോയിക്കു തോന്നി. അനന്തരോ
യിക്കു വയസ്സായി. ആളെ ഒരു യുവതിയുമാണ്. ലോക
ത്തിൽ തനിക്കു രസമായി യാതൊന്നുംതന്നെയില്ല. പ
ക്ഷെ ആഭയ്ക്ക് ഇതൊക്കെയും പുതുതാണ്. തന്റെ ഭാര്യ
യുടെ ഈ ആവശ്യത്തെ നിരവേറാതിരിക്കുന്നതു യോ
ഗ്യതയല്ലെന്നു രോയിക്കു തോന്നി. അവളുടെ മുഖം വാ
ടിക്കാണുവാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചില്ല. രോയി പിന്നെ
ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. “ഇന്നു വൈകുന്നേരം ഞാൻ വരു
മ്പോൾ കുറെ വൈകും. നാളെ വൈകുന്നേരം ഒരു പ്രദി
ഗ്നമുണ്ടാകും; അപ്പോൾ പോകാം.”

ആഭയ്ക്ക് ഈ മറുപടികേട്ട് അടങ്ങേണ്ടിവന്നു. അ
വൾ കൂട്ടിലിട്ട പക്ഷിയെപ്പോലെ അക്ഷമയായിത്തന്നെ

കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഉച്ചയ്ക്ക് അവൾ ജനൽ തുറന്നു കോണിയിലേക്കു നോക്കി. ഈ ജനൽ തുറക്കരുതെന്നു രോയി പ്രത്യേകിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽകൂടി പലരും പോക്കുവരുവുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു ചെറുപ്പക്കാരത്തികൾക്ക് അവിടെ നോക്കുന്നതു നന്നല്ല. പക്ഷെ ആരുടേയോ ഒരു വിളി അവളെ ഇതു ചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരനും രണ്ടു മദാമ്മമാരും കോണിയിറങ്ങിപ്പോകുകയായിരുന്നു. അവൾ അങ്ങുമിങ്ങും നോക്കാതെ ഇറങ്ങി. മദാമ്മമാരിൽ ഒരുവൾ ചെറുപ്പക്കാരിയായിരുന്നു. അവൾ ഇറങ്ങിപ്പോകുമ്പോൾ ആളയെ ഉററുനോക്കിയിരുന്നു.

പിന്നെ കണ്ടതു കോണി കയറിവരുന്ന ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെയായിരുന്നു. അവന്റെ ഉടുപ്പു വളരെ ഭംഗിയുള്ളതായിരുന്നു. അവന്റെ കണ്ണിനു വിശേഷവിധിയായ ഒരു ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ആളു നിന്നേടത്തുനിന്നു കുറെ പിന്നോക്കം മാറി; എങ്കിലും അധികം അങ്ങിനെ നിന്നില്ല. അവൾ മുന്നോട്ടുതന്നെ വന്നു പിന്നെയും എത്തിനോക്കി. അവൾ പതുക്കെ കയറിയിരുന്നതുകൊണ്ട് ഇപ്പോഴും കോണിയിന്മേൽതന്നെയുണ്ടായിരുന്നു. ആളു പിന്നെയും തന്നെ നോക്കുമെന്ന് അവൻ വിചാരിച്ചിരുന്നുവോ? അങ്ങിനെയല്ലെങ്കിൽ അത്ര ദൂരത്തുനിന്ന് അവൻ പിന്നോക്കം നോക്കുന്നത് എന്തിനാണ്? അവൻ ചെയ്തത് അവിവേകമായില്ലെ? അവൻ 'ഒരു മാതിരി'ക്കാരനാണ്, നിശ്ചയം. എങ്കിലും എന്തൊരു സുന്ദരൻ! ലോകത്തെ ജയിക്കാൻ ശക്തിയുള്ളവനെപ്പോലെല്ലെ ഇരിക്കുന്നത്!

അവൾ കുറെ നേരം ജനലിന്റെ സമീപം നിന്നപ്പോൾ അവൾക്ക് ഒരു ഭയം തോന്നി. വേറെ ചിലരും

ല്ലാത്തത്? കരൾ ഇങ്ങിനെ എത്രദിവസം തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടും? അവളുടെ അച്ഛന്റെ വീട്ടിലും ഗൃഹജോലിയൊന്നും വിശേഷിച്ചുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അവിടെ ചങ്ങാതിമാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ പാശ്ചാത്യരും ഉണ്ടായിരുന്നു. പോലീസിൽ സ്വാതന്ത്ര്യവുമുണ്ടായിരുന്നു തന്റെ കൂട്ടിന്റെ അധികം സ്വർണ്ണമായിരുന്നാലും അവ തന്റെ ഹൃദയത്തെ വ്രണപ്പെടുത്തി.

സിനിമയ്ക്കു പോകുവാൻ കാലെകൂട്ടി അവൾ വസ്ത്രം ധരിച്ചു സന്നദ്ധയായിരുന്നു. കോണിയിൽ കാൽപെരുമാറ്റം കേൾക്കുമ്പോഴൊക്കെയും അവൾ എത്തിനോക്കിക്കൊണ്ട് അക്ഷമയായി കഴിച്ചുകൂട്ടി. “കരുത്തനെന്നെ നിനച്ചിരുന്നാൽ വരുന്നതെല്ലാമവനെന്നു തോന്നും” കോണി കയറിവരുന്നവരും ഇറങ്ങുന്നവരും അവളെ ഉറ്റുനോക്കിയിരുന്നു. കണ്ണുണ്ടു പ്രാവശ്യം അവൾ പിന്നോക്കം നീങ്ങിനിന്നു; എങ്കിലും പിന്നെയും മുന്നോട്ടുതന്നെ ചെന്നുനിന്നു. അതാ രണ്ടു യുവാക്കന്മാർ വരുന്നു. കരുത്തൻ ഒരു ബങ്കാളിയും മറോവൻ ഒരു വിദേശിയുമാണ്. എങ്കിലും എന്തൊരു സുന്ദരൻ! പൂർത്തനകഥകളിലെ ഒരു നായകനാണെന്ന് അവനെ കണ്ടാൽ തോന്നും. വളരെ പുരുഷന്മാർ വിരൂപികളായതെന്തുകൊണ്ടാണ്? അവളുടെ ഭർത്താവിനെത്തന്നെനോക്കുക. ആഭയുടെ ഭർത്താവായുള്ള യോഗ്യത അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടോ? അതില്ല; പക്ഷെ പണമുണ്ട്. ആഭയ്ക്കു കുറെ വെറുപ്പു തോന്നി.

ആ രണ്ടു യുവാക്കന്മാരും ആഭയെ ഉറ്റുനോക്കി. അവർ വളരെ പതുക്കെയാണ് കോണി കയറിയത്. കാരോ പടി കയറുമ്പോഴും അവർ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയി

രുന്നു. അവർ തന്നെപ്പറ്റിയുമാണ് സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് ആഭയം നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ജനലിന്റെ സമീപത്തുനിന്ന് അവർ മാറിയില്ല. ആ വിദേശി, സിനിമയിൽ കണ്ട നായകനേക്കാൾ എത്രയോ അധികം സുന്ദരനല്ലയോ?

അനന്തരമായി ഒരുവിധം വന്നുചേർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് അവളുടെ നില്പ് അത്ര രസിച്ചില്ല. “കോണി നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്നതെന്താണ്? ജനങ്ങൾ വന്നുപോയും ഇരിക്കുന്നുവല്ലോ” എന്നു രോയി ചോദിച്ചു.

“ഞാൻ നിങ്ങളെ കാത്തുകൊണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു” എന്ന് അവർ മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ വയസ്സനായ ഭർത്താവിന്നു സന്തോഷമായി. യുവതിയായ തന്റെ ഭാര്യ തന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ബോദ്ധ്യമായി. പിന്നെ അവർ തമ്മിൽ യാതൊന്നും സംസാരിക്കാതെ സിനിമയ്ക്കു പോയി.

പിറ്റേന്ന് ഞായറാഴ്ചയായിരുന്നു. അന്നു മുഴുവൻ തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ സാഹചര്യം ആഭയം കിട്ടി. പക്ഷെ യാതൊരു വികാരവും കൂടാതെ ഉന്മേഷരഹിതയായിത്തന്നെയാണ് ആളെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. അവർ ഒരിക്കൽ ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. “നമുക്ക് എന്നിനാണ് ഇത്രയൊക്കെ ഭൂതന്മാർ? നാം രണ്ടുപേരല്ലേയുള്ളൂ?”

അനന്തരമായി പണം ചിലവാക്കിയത് ആഭയെ സന്തോഷിപ്പിക്കാനായിരുന്നു. തന്റെ ശ്രമം നിഷ്ഫലമായെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു ദേഷ്യം വന്നു. “നിനക്കു ഭൂതന്മാർ പുതുതായിത്തോന്നും. കുറെദിവസം അവരെ പരീക്ഷിക്കരുതോ?” എന്നു രോയി ചോദിച്ചു.

ആളെ മറുപടി യാതൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. അവർക്കും കോപം ജനിച്ചു. അവളുടെ ഭർത്താവിന്നു പണമു

ണ്ടെങ്കിൽ അവർക്കും ചിലതൊക്കെയുമുണ്ട്. അവളുടെ സൗന്ദര്യം അനന്യസാധാരണമല്ലയോ? എത്ര ബങ്കാളികളുംബത്തിലാണ് ഇമ്മാതിരി ഒരു ഭീപമുള്ളത്? അവളെ കണ്ട കാണാൻ തരംവന്ന പുരുഷന്മാരെല്ലാം കമിക്കൽകൂടി അവളെ നോക്കാതിരിക്കില്ല. ഇതെന്തൊ നിസ്സാരമാണോ? തന്റെ ഭർത്താവു സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ഗുണം അറിയില്ലെങ്കിലും ബാക്കിയുള്ളവർക്കു അതു നല്ലവണ്ണം അറിയാം.

പിറൊന്ന് അവൾ തനിയെയായി. ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞയുടനെ അവൾ ജനലിന്റെ അടുക്കൽ വന്നിരുന്നു. അവിടെയിരുന്നു വൈകുന്നേരംവരെ വന്നും പോയുമിരിക്കുന്നവരെ നോക്കിക്കൊണ്ടു സമയം കഴിക്കാൻ അവൾ തീർച്ചയാക്കി. അവൾ നല്ല ഉടുപ്പും ആഭരണങ്ങളും ധരിച്ചിരുന്നു. വളരെ ജനങ്ങൾവന്നും പോയുകൊണ്ടിരുന്നു. അതാ അവളുടെ ഹൃദയം തുടിച്ചുതുടങ്ങി. അതാ അവർതന്നെയാണ് കയറിവരുന്നത്. ആ സുന്ദരയുവാവ് അവളെത്തന്നെ നോക്കുന്നു. അങ്ങിനെ ഉററുനോക്കുവാൻ കാരണമെന്താണ്? അവളെ വശീകരിക്കാനാണോ?

അവർ കയറി ആഭയുടെ ജനലിന്റെ അരികിൽ വന്നുനിന്നു. അവക്കെന്താണ് വേണ്ടത്? ആഭയ്ക്ക് അവിടെനിന്നു പോകേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ അവിടെനിന്ന് ഇളകുവാൻ സാധിച്ചില്ല. എന്തൊ ഒരു ശക്തി അവളെ ഇളകാതെ നിർത്തി.

“ഇവിടെയാണോ രാമേശ്വരബാബു താമസിക്കുന്നത്?” എന്ന് ആ ബങ്കാളിയുവാവു ചോദിച്ചു.

ആഭയ്ക്കു സംസാരിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. “അല്ല” എന്നു തലയാട്ടി മറുപടി അറിയിച്ചു. എങ്കിലും അവർ

അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. മറ്റൊരു യുവാവ് അവളുടെ രൂപമുതൽ വാനമെഴുതുകൊണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അവർ താഴ്ന്നുസ്പർശത്തിൽ എന്തൊ സംസാരിച്ചു. പിന്നെ ആ ബങ്കാളി ചോദിച്ചു. “അദ്ദേഹം ‘പാലിറം’ സൌധ’ത്തിലല്ലെ താമസിക്കുന്നത്?”

“എനിക്കറിവില്ല” എന്ന് ആളു കരുമാതിരി മറുപടി പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ചേറെ ചിലരും കോണി കയറി വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും കീഴ്പ്പോട്ടു നോക്കി മുകളിലേക്കുതന്നെ കയറിത്തുടങ്ങി.

അനന്തരമായി മടങ്ങുമ്പോൾ കുറെ വൈകിയിരുന്നു. ആളുടെ ഭ്രമവും അക്ഷമതയും കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് ആശ്ചര്യം തോന്നി. പിന്നെ ചോദിച്ചു. “നിനക്കെന്തൊ വല്ല സുഖക്കേടുമുണ്ടോ?”

“എനിക്കെന്തിനാ സുഖക്കേട്?” എന്ന് അവർ കോപഭാവത്തിൽ മറുപടി പറഞ്ഞു. ഇതാണ് അവർ തമ്മിലുള്ള സ്വപരമോച്ചയില്ലായ്മയുടെ നാമ്പി.

ചൊവ്വാഴ്ച അനന്തരമായി തന്റെ സാധാരണ പതിവുവിട്ടു കുറെ നേഞ്ഞത്തന്നെ ആപ്പീസിനിലേക്കുപോയി. വീട്ടിൽ എങ്ങും ഒരു നിശ്ശബ്ദത പ്രാപിച്ചിരുന്നു. ആളു ഒരു ചുക്കു പട്ടുടുത്ത് ആഭരണങ്ങൾ അണിഞ്ഞു ജനലിന്റെ അടുത്തു ചെന്നിരുന്നു. അയാൾ വരുമെന്ന് അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. അവന്റെ നോട്ടം അവളോട് അങ്ങിനെ പറഞ്ഞിരുന്നു. മണിക്കൂർ കണക്കു കഴിഞ്ഞു. എല്ലാവരും അവനവന്റെ ജോലിക്കു പോയി. ഭൃത്യന്മാർ ഉച്ചനേരത്തെ വിശ്രമത്തിനും പോയി. കോണിയിൽ ആരുമില്ല. അതാ അയാൾ വരുന്നു. അവൻ തനിയേതന്നെ. അവളുടെ ഹൃദയം അവൻ എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു?

അയാൾ അവളുടെ വാതിൽക്കൽ വന്നുനിന്നു. അവന്റെ മുഖത്ത് ഒരു പുഞ്ചിരി തിളങ്ങിയിരുന്നു. അവൻ അവളുടെ ദൃഷ്ടികൾ ഉറപ്പുനോക്കി. വാതിൽക്കൽ കൂടെ നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരു മണിയുടെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അനന്തരമായി വിട്ടിലേക്കു ബദ്ധപ്പെട്ടുവന്നു. ടെലിഫോൺവഴിക്ക് ഒരു വിവരം അറിയിച്ചതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം വന്നത്.

‘ആദ്യ’ ബോധരഹിതയായി വാതിൽക്കൽ കിടന്നിരുന്നു. അവളുടെ ആ ഭംഗിയുള്ള കഴുത്തിൽ നഖം പൂർത്തിയായ അടയാളങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ആഭരണങ്ങളെല്ലാം പോയി. വൃഷ്ടി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അവളുടെ ചാരത്ത് ഇരിക്കുന്നു. കോണിയിന്മേൽ ജനക്കൂട്ടവും കൂടിയിരുന്നു.

ഇ. എ. പട്ടിയച്ചൻ ബി. എ., എൽ. ടി.

ഭർത്തൃഭക്തയായ രാജ്ഞി

മുഗൾസാമ്രാജ്യത്തിന്നധിപതിയായിരുന്ന ഷാജി ഹാൻ തന്റെ പട്ടമഹിഷി മമ്മത്സമഹാളിന്റെ കടുവിലത്തെ ആത്മാർത്ഥത്താടുകൂടിയുണ്ടായ അഭിലാഷം നിറവേറ്റുവാൻവേണ്ടി പത്നിയുടെ ശവകുടീരത്തിന്നുമേലെ കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയതാണല്ലോ ആഗ്രാ പട്ടണത്തിലെ വിശ്വവിശ്രുതമായ ടാജ് മഹാൾ. എന്നാൽ അതുപോലെ തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ സ്മരണയേയും നിലനിർത്തുവാനായി ഒരു രാജ്ഞിയായ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ഒരു അതുതാവഹമായ ഹർമ്മ്യത്തിന്റെ ചരിത്രസംക്ഷേപമാണ് താഴെ പറയുന്നത്.

ഏഷ്യാമൈനറിന്റെ തെക്കുകിഴക്കറ്റത്തു ബ്രം
 എന്നു പേരായ ഒരു ചെറുനഗരമുണ്ട്. ഈ നഗരം
 ഏതാനും ശതാബ്ദങ്ങൾക്കു മുമ്പു കെരിയാ എന്ന ഒരു
 ചെറിയ രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായിരുന്നു. ഇതു
 ക്രിസ്തുവർഷത്തിന്ന് ഏതാണ്ടു നാലാം ശതകത്തിൽ മൌ
 സൊലസ് എന്ന ഒരു രാജാവു ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അ
 ന്ന് ഇതിന്റെ പേർ ഫാലിക്കർനാസസ്സ് എന്നായിരു
 ന്നു. ക്രി. മു. ൩൫൩-ൽ ഈ രാജാവു പരലോകപ്രാപ്ത
 നായി. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയായ ആർടിമിഷ്യ എന്ന
 രാജ്ഞി ഭർത്തുവായോഗത്താൽ അത്യന്തം ദുഃഖിത
 യായിത്തീർന്നു. തന്റെ ഈ കഠിനദുഃഖശമനത്തിന്നാ
 യും ഭർത്താവിന്റെ സ്മരണയെ നിലനിർത്തുവാനായും
 ഒരു സ്മാരകസ്ഥാപനം ഉണ്ടാക്കുവാൻ അച്ഛൻ തീരുമാനി
 ച്ചു. അത് അക്കാലത്തുള്ള സ്മാരകങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റാ
 വും കേമമായിരിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചു ഗ്രീസിലെ
 ശില്പി വർത്തനാറെ വരുത്തി ഇതിന്നു വേണ്ടി നിയോഗി
 ച്ചു. ഇതിൽ വിപ്ലാതനായിരുന്നതു സ്കോപാസ്സ് എ
 ന്ന ശില്പിശ്രേഷ്ഠനായിരുന്നു. ഈ സ്മാരകം പൂർത്തിയാക്ക
 നതുവരെ ആർടിമിഷ്യ ജീവിച്ചിരിക്കുകയുണ്ടായില്ല; എ
 കിലും ശില്പിശ്രേഷ്ഠന്മാർ ഇതിന്റെ പണി പൂർത്തിയാ
 ക്കി ഇതിന്നു 'മൌസൊളസ്സ്' എന്നു നാമകരണം
 ചെയ്തു.

ഇതു മുമ്പത്താറു തൂണുകളിന്മേലായി പല തട്ടുകളാ
 യി ഞാറിനാല്പതടി ഉയരത്തിൽ പണിചെയ്തതായിരു
 ന്നു. നാലു കതിരുകൾ പൂട്ടിയ ഒരു മഠത്തിൽ മൌസൊ
 ലസ്സ് ആർടിമിഷ്യയും സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന രീതിയിൽ ഉ
 പരിഭാഗത്ത് ഇതിന്മേൽ ചിത്രണം ചെയ്തിരുന്നു. അടി
 യിലത്തെ നിലയിലാണ് രാജാവിന്റെ ശവശരീരം

സ്ഥാപിച്ചിരുന്നത്. ഈ രാജാവിന്റെ കാലത്തുള്ള ചില നാണയങ്ങളും ചരിത്രകാരന്മാർക്കു കാണാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് ആകപ്പാടെ ആകാശത്തിൽ നിന്നിറങ്ങിയിരുന്ന ഒരു രഥംപോലെയാണത്രെ കാണികൾക്കു തോന്നിയിരുന്നത്.

ഈ അതുതകുടീരം ക്രിസ്തുവർഷം പന്ത്രണ്ടാം ശതാബ്ദംവരെ നിലനിന്നിരുന്നു. ഒടുവിൽ പതിനഞ്ചാം ശതാബ്ദത്തിൽ സെൻറുപിറോഴ്സ് ബഗ്ഗ് പട്ടണം നന്നാക്കുവാൻവേണ്ടി ചിലർ മെസൊലിയത്തിൽനിന്നു മാർബിൾ പൊളിച്ചു കുമ്മായമുണ്ടാക്കുവാൻ ഭൂപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ൧൭൨൨-ൽ ഇതു നാശാവശേഷമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഇതു പതിനെട്ടു ശതവർഷങ്ങളോളം കേടുകൂടാതെ നിലനിന്നിരുന്നു. ഇതിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതു ബ്രട്ടീഷ് മ്യൂസിയത്തിൽ ഇന്നും സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

എം. കെ. നെടുങ്ങാടി.

പുസ്തകാഭിപ്രായം

ദേശോപനിഷത്ത് (പ്രഥമസമ്പാദം)

ഇശാവാസ്യം

മറ്റുതീരം കാണാനോ പ്രാപിക്കുവാനോ സാധിക്കാത്തതായ മഹാബ്ലിപോലെ കിടക്കുന്ന വേദങ്ങളിലെ അനഗ്ലരത്നങ്ങളാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ. ഗീതയുടെ മൂലംതന്നെ ഉപനിഷത്തുകളാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ പിന്നെ അവയുടെ മഹാത്മ്യങ്ങൾ പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഉപ=സമീപത്തിൽ, നി=താഴെ, സദ്=ഇരിക്കുക എന്നാണ് ഉപനിഷത്ത് എന്ന വാക്കിന്റെ വിഗ്രഹാത്മം. (ഉപദേശം വാങ്ങുന്നതിനായി ശിഷ്യൻ ഗുരുവിന്റെ സ

മിപത്തുചെന്നിരിക്കുക) വേദാന്തം രഹസ്യം ശ്രുതിശിരസ്സ് എന്നീ നാമധേയങ്ങൾ ഉപനിഷത്തുകൾക്കുള്ളത് അനപതംങ്ങളാണെന്ന് അവയിൽ മനസ്സഞ്ചാരക്രിയ നടത്തുന്ന ബുദ്ധിമാന്മാർക്കറിയാവുന്നതാണ്.

വേദം അനാദിയാകുന്നു. പുരുഷാത്മങ്ങൾക്കെല്ലാം സാധനഭൂതമായും പതിന്നാലു വിദ്യകൾക്കും അറുപത്തിനാലു കലകൾക്കും മൂലഭൂതമായു മിരിക്കുന്ന വേദങ്ങളെ പരമാത്മാവായിരിക്കുന്ന ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാവിനെ ഉപദേശിച്ചു. ശിഷ്യപ്രശിഷ്ടാദിപരമ്പരയാ അദ്ദേഹം വേദങ്ങൾ സർവ്വത്ര പ്രചാരമാക്കിത്തീർത്തു. ശ്രീവേദപ്രാസരഹിതവേദത്തെ നാലായി വിഭാഗിച്ചു തന്റെ ശിഷ്യന്മാർ നാൽവകുടും ഉപദേശിച്ചു. അവർ അവരുടെ സംഹിതകളെ ശിഷ്യന്മാരെ പഠിപ്പിച്ചു. ഇന്നു കാണുന്ന ചതുർവ്വേദങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം ഇങ്ങിനെയാണ്.

മന്ത്രം ബ്രാഹ്മണം ആരണ്യകം ഇങ്ങിനെ മൂന്നു ഭാഗങ്ങളാണ് വേദങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. ഇവയെ കർമ്മകാണ്ഡമെന്നും ജ്ഞാനകാണ്ഡമെന്നും രണ്ടായി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉപനിഷത്തുകളിൽ മിക്കവയും ജ്ഞാനകാണ്ഡമായ ആരണ്യകത്തിൽ പെട്ടവയാകുന്നു.

ദശോപനിഷത്തുകളിൽ പെട്ടും പെടാതെയുമിരിക്കുന്നതാണ് ഈശാവാസ്യം. മറ്റുപനിഷത്തുകളിലേക്കു കയറാനുള്ള കോണിപ്പടിയാണതെന്നു പറയാവുന്നതാണ്. യജുർവ്വേദത്തിലെ നാല്പതാമദ്ധ്യായമാണ് ഈശാവാസ്യം. ഈ വാക്കിന്റെ അർത്ഥംതന്നെ ഈട്ടിനാൽ=പരമേശ്വരനാൽ, വാസ്യം=ആളാദിനീയം, വ്യാപ്തം എന്നാകുന്നു.

‘ഈശങ്കേനകംപ്രശ്നമുണ്ഡമാണ്യകൃതിത്തിരഃ

ഐതരേയം ച മഠാദോഗ്യം ബ്രഹ്മദാരണ്യകം. തഥാ’

എന്നൊരു ഗ്ലോകം കേട്ടിട്ടുണ്ട്. എങ്ങിനെയായാലും ഉപനിഷത്തുകളിൽ ഈശ്വരവാക്യത്തിന്നാണ് അഗ്രിമസ്ഥാനം എന്ന് ഇനി വിശിഷ്ട പര്യേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഒരു സാധ്വ് ഇരുന്താരിമുപ്പത്തഞ്ച് ഉപനിഷത്തുകൾ കണ്ടെത്തിയതായി പറയുന്നുണ്ട്. ഇനി എത്ര കണ്ടുപിടിക്കുമെന്നു കണ്ടിട്ടുതന്നെ തീർച്ചയാക്കേണ്ടതാണ്. ഈശ്വരവാക്യം കൂടാതെയുള്ള പത്തുപനിഷത്തുകളുടെ പേരുകൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു:—

൧. ബൃഹദാരണ്യം	൬. ശേപതാശപതരം
൨. ഛാന്ദോഗ്യം	൭. പ്രശ്നം
൩. തൈത്തരീയം	൮. കറം
൪. ഐതരേയം	൯. മാണ്ഡൂക്യം
൫. മുണ്ഡകം	൧൦. കേനം

ഈവകിയുള്ളവ ചില വികൃതികളുടെ കസൃതികളാണെന്നു മലയാളത്തിൽ മാത്രം നടപ്പുള്ള കേരളമാഹാത്മ്യം 'ശാങ്കരസ്മൃതി' മുതലായവ വായിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കറിയാമല്ലോ.

ഏതത്താലൊട്ടങ്ങാത്ത നിധികളാണ് ദശോപനിഷത്തുകളെന്ന് അദ്വൈതമതസ്ഥാപകനായ മലയാളി ശങ്കരാചാര്യസ്വാമികളും വിശിഷ്ടാദ്വൈതമതസ്ഥാപകനായ രാമാനുജാചാര്യരും ദ്വൈതസിദ്ധാന്തത്തെ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള മാധ്വചാര്യരും അവരവരുടെ മതങ്ങൾക്കു വിപ്ലാതം വരാതെ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ളതിൽനിന്നറിയാമല്ലോ. ഏതു മതക്കാർക്കും സ്വസ്ഥമതം സ്ഥാപിക്കാൻ ദശോപനിഷത്തുകൾമാത്രം മതിയാവുന്നതാണ്. ജിജ്ഞാസുകളല്ലാത്തവരോട് എത്ര പരത്തിപ്പറഞ്ഞാലും അവർക്ക് ഈ വേദാമൃതം ആസ്വദിക്കാൻ ശ

കുതിയുണ്ടാകുന്നതല്ലാത്തതിനാൽ ഇനി വിസ്തരിക്കാൻ ഞങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

ദശോപനിഷത്തുകളെ തൊട്ടു ശുദ്ധം മാരിയവർ മലയാളത്തിൽ പലരും ഉണ്ട്. പാശ്ചാത്യന്മാരിലും ഇല്ലെന്നില്ല. ആരെന്തുചെയ്താലും മൂലത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തിന്നൊരിടവും ഇതുവരെ വരുത്തുവാൻ ആർക്കും സാധിച്ചിട്ടില്ല; സാധിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ ഭഗവദ്ഗീതാപ്രാഖ്യാനത്താലും മറ്റും മലയാളികളുടെ പ്രീതിക്കും പ്രശംസയ്ക്കും പാത്രമായ ഡോക്ടർ എൽ. എ. രവീവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രഥമസമ്പാദനമായി പ്രാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ മുമ്പിലിരിക്കുന്ന ഈശ്വരവാക്യം.

വായനക്കാർക്ക് ആവേശം ജനിപ്പിക്കുന്നതായ ആമുഖം ശരീരത്തിന്നുത്തമാംഗമെന്നപോലെയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ അവസാനത്തിൽ പ്രാഖ്യാതവ് അനുഭവജ്ഞാനെന്നപോലെ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. 'നിത്യവും നിരതിശയവുമായ സുഖമിച്ഛിക്കുന്നുവെങ്കിൽ— അതിനിച്ഛയില്ലാത്തവരാരുണ്ട്? അവർ വേദാന്തപാരത്തിൽ നിദിധ്യാസസഫിതമായ അഭ്യാസത്തിൽ, യതിക്കുന്നവരായിത്തന്നെ തീരണം. അങ്ങിനെ യതിക്കുന്നവൻ നിശ്ചയമായും വിചാരിക്കുന്നതിലും വേഗം ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥാനം പ്രാപിച്ചാനന്ദനിമഗ്നനായി ലോകാനുഗ്രഹിതായിത്തീരും; സംശയിക്കേണ്ട.' സാമാന്യത്തിലധികം ബുദ്ധിസംസ്കാരം സിദ്ധിക്കാത്തവർക്ക് ഇങ്ങിനെ പറയാൻ ധൈര്യമുണ്ടാകുന്നതല്ല. ഈ ഉപനിഷത്തിൽ പതിനെട്ടു മന്ത്രങ്ങളാണ് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. മണ്ഡപത്തിലിരുന്ന് കാത്തു ചൊല്ലുന്നതു നായന്മാർ മുതലായവർ കേട്ടാൽ അവർക്കു ഭ്രാന്തുപിടിക്കും; ചെകിടയ്ക്കും എന്നെല്ലാം പറയുന്ന കൂട്ടർ ഇന്നും സന്നാതനികളുടെ സം

ഘട്ടത്തിൽ ധാരാളം കാണാം. ഏകിലും ഇത്രയെകിലും ആയല്ലോ എന്ന സന്തോഷത്താൽ ഒന്നാമത്തെ മന്ത്രം ചുവടെ ചേർത്തുകൊള്ളട്ടെ!—

‘ഈശാവാസ്യമിദം സർവ്വം യൽ കിഞ്ച ജഗത്യാം ജഗൽ തേന തൃകേതന ഭൂജിമാ മാഗധഃ കസ്യസചിദ്ധനം.’

ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന തത്ത്വങ്ങൾ അസംഖ്യങ്ങളാകയാൽ അവയെ മനനം ചെയ്ത മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാകുന്നു. ബുദ്ധിശക്തി കുറവായിട്ടുള്ളവർ ഉപനിഷത്തുകൾ പഠിക്കുകയോ അവരെ പഠിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യരുതെന്നു ചില ഉപനിഷത്തുകളിൽ പറഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. അതിനാലായിരിക്കാം രാമസ്വം എന്ന അപരനാമധേയം ഉപനിഷത്തിനു സിദ്ധിച്ചത്. മന്ത്രങ്ങളുടെ ആന്തരാത്മം മനസ്സിലാക്കുവാനുള്ള വ്യാഖ്യാതാവിന്റെ പരിശ്രമം സർവ്വത്ര ഫലിച്ചിരിക്കുന്നു. പണ്ടൊരു വിദ്വാൻ ഉപനിഷത്തുകളിലെ മന്ത്രങ്ങൾക്കു വളവിളിവിസർഗ്ഗാദികൾ ചേർത്തു സുബദ്ധമാക്കിയതുപോലെ വ്യാഖ്യാതാവ് ഇതിൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. അത്രയുമല്ല മന്ത്രങ്ങൾ പിഴക്കുടാതെ അച്ചടിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ശബ്ദഘടനയുടെ വൈശിഷ്ട്യം മന്ത്രശാസ്ത്രജ്ഞാനമില്ലാത്തവക്കറിയാവുന്നതല്ലല്ലോ. ഉപനിഷത്തുകളുടെ ഇത്ര നല്ലൊരു വ്യാഖ്യാനം ഇതുവരെ മലയാളത്തിലുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ഞങ്ങൾ നിസ്സന്ദേഹം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. വ്യാഖ്യാതാവു ഗീതാക്രാന്ത്യപോലെ ഉപനിഷൽക്രാന്ത്യം ആരംഭിക്കുന്നതായാൽ അതിലുമധികം ലോകനഗ്രാഹകരമായിട്ടൊന്നും ചെയ്യാനില്ലെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം.

ശ്രീമതി എൽ. ദേവകിയമ്മ അവർകൾക്കാണ് ഇതിന്റെ പകർപ്പവകാശമെങ്കിലും ഇതു പ്രസിദ്ധപ്പെടു

ത്തിയിരിക്കുന്നത് 'ബി. വി. ബുക്കഡിപ്പോ ആൻഡ് പ്രിൻറിങ്ങ് വർക്സ്' (തിരുവനന്തപുരം, തൃശ്ശിവപേരൂർ) ആണ്.

നാലാണുമാത്രം വിലയുള്ള ഈ വിശിഷ്ടപുസ്തകം ജാതിമതഭേദമന്യേ സകലരും വായിച്ചറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ക്ലേശിക്കേണ്ട

അന്യന്റെ മുതൽ ആഗ്രഹിക്കുന്നതുതന്നെ പാപമായിരിക്കെ അതു തട്ടിപ്പിരിച്ച് അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ ഒരു അടിമകളാക്കിയാലുള്ള പാപം പറയേണ്ടമോ? മലയാളത്തിലെ ആദിമനിവാസികൾ പുലയർ, വേട്ടവർ, പറയർ, ഉള്ളാടന്മാർ മുതലായ ജാതിക്കാരായിരുന്നു. വെട്ടുകുത്തിയും കൈക്കോട്ടും ഉപയോഗിച്ചു മലയാളം മനോഹരമാക്കിത്തീർത്തപ്പോൾ അവരെ അടിമകളാക്കി അവരുടെ യജമാനത്വം വഹിക്കാൻ ഒരു കൂട്ടർ വന്നു. അവരും കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവതാളത്തിലായി. ഇങ്ങിനെ പിന്നെപിന്നെ വന്നവർ ആദ്യം ആദ്യം ഉണ്ടായിരുന്നവരെ അമർത്തി ഭരിച്ചിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലും കൊച്ചിയിലും ചില പുലയകുടുംബങ്ങൾക്ക് 'അസ്തമയ ജമാനൻ' എന്ന സ്ഥാനപ്പേരുണ്ട്. 'പുലയനാർകോട്ട' എന്ന നാമധേയം ഇന്നും നിലനിന്നു വരുന്നു. ഈവക സംഗതികൾ ആലോചിച്ചു പുലയരായ ആദിദ്രാവിഡരുടെ മുതൽ തിരിച്ചുകൊടുത്തില്ലെങ്കിലും അവരെ ആട്ടിയോടിച്ച് ഉപദ്രവിക്കാതിരുന്നത് അതുതന്നെ വലിയൊരു സൂത്രമാണ്. അപ്പോൾ ആരും ക്ലേശിക്കേണ്ട.

ഒരു പുലയൻ.